

UJVIDÉKI ÚJIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 24 korona
 Negyedévre 6
 Egy hónapra 2
 Egyes szám ára mindenütt 8 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő:
MAYOR JÓZSEF.

Feladó szerkesztő:
DR. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-ter 7.

Megjelenik
 hétfő kivételével mindennap.
 Telefonszámok: Szerkesztőség 400.
 Kiadóhivatal 180. — Nyomda 122.

Élénk tüzérségi harc a tirolai fronton.

— Osztrák-magyar vezérkar jelentés. —

Budapest, október 13.

(Hivatalos.) KELETI HARCTÉR és ALBÁN HARCTÉR:
 Semmi újtság.

OLASZ HARCTÉR: Az Isenzó és a tirolai arcvonalon számos helyen élénkebb ágyutevékenységre került a sor. A Palleggrinó-völgytől délnyugatra a Dolomitokban lövészekkel megszerkesztett rohamcsapataink foglyokat és hadiszereket szállítottak be az ellenséges állásokból.

A vezérkar főnöke.

Nagy harcok a flandriai fronton.

— Német hivatalos jelentés. —

Berlin, október 13.

A nagyfőhadiszállás jelentése:

NYUGATI HARCTÉR: Rupprecht bajor trónörökös hadseregparancsnoka a flandriai angol rövid megszakítás után újra feléledt. Ez alkalommal az anglak keskenyebb, körülbelül tíz kilométer széles arcvonalon indítottak támadásokat a Langemark Houthulster erdő és Sonebeke—Morslede között vezető utakon. Tüzérségi felkészültségük különösen erős volt. Többszörös eredménytelen roham után Poelkapelle vasutállomása és falva között sikerült az angol győlegettségnek a tölcsérmézőn előrenyomulni. Csapataink egész napon át tartó ekkeseredett harcban a Pendsbek két oldalán visszavetették az ellenséget. Poelkapelleben és Innen délre fekvő állásainkat déli-élt és friss erőkkel este újabb eredménytelenül támadták meg. Az ellenség erős nyomást fejtett ki Paschendaslere. Az angoloknak előterünk egy keskeny földcsávjával kellett itt is megelégedniük. A helység birtokunkban van. Sonnekekeftől keletre összeomlottak az ellenség támadásai. Gheluveltnél is meghíult egy erős előretörés. Az ellenség súlyos veres áldozatokkal megfizetett területnyerése két belvárosi helyen egészben véve mintegy fél kilométert tesz ki. Különböző mindenütt sikertelenül bocsátkozott harcba. Az új folyamán a tüzérségi harc tovább tartott. Ma reggel a Lye és a Comines—ypermil saátorna között új pörgőtűzre fokozódott. Beérkezett jelentések szerint eddig nem történtek újabb támadások.

A német trónörökös hadseregparancsnoka: A Aisne arcvonal néhány szakaszán tegnap is élénk volt a harc tevékenység. A Chemin des Dames keleti részén hatós füzéllökészlet után túringiai csapatok a Vaucerc-majortól északra beörték a francia állásokat. Négy száz méter szélességben több arcvonalat ragadtak el az ellenségtől, számos fogoly maradt kezünkön.

KELETI HARCTÉR: A Dünától a Dunáig nem volt nagyobb harci tevékenység.

MÁCEDON ARCVONAL: Eltekintve a Cserna-hajásban tolyt élénkebb tüzérségi tevékenységtől és a bolgárok sikeres felderítő útjáról, a Dolran tónán nincs különös esemény.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Ujabb német sikerek a tengeren.

Berlin, október 13.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Hivatalosan jelentik: Tengerajutójáróink az Anglia körül zárt területen újabb 21000 brutto regisztertonnát súlyosítottak el. Az elsőlyesztett hajók között két szénnel milyen megrakott gőzös. Egy angol Stoner asyagfőlddel és egy olórlás 3000 horó gépolajjal volt. A csatorna nyugati kijárójánál a Moiscan francia vitorlást több ágyulövessel súlyosan megrongáltuk.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

**Ujvidék
 tuberkulózis védelme**

Írta: dr. Wagner Károly városi tisztifőorvos.

Írlykedve olvastam az Ujvidéki Hírlap hasábjain megyei főorvos kollégám szép sikerét a tuberkulózis elleni védelem anyagi eszközeinek előteremtésére. A fejlett közegészségügy általában, a tuberkulózis elleni védelem pedig különösen, a véde foglalkozó orvosok ügybuzgalmán és szakképzettségén kívül tisztán pénzügyi kérdés. Amint háborút viselni nem lehet jó felszereltség nélkül, ugy nem lehet a tuberkulózis ellen sem küzdeni megfelelő fegyvertár nélkül. E fegyvertár különösen a tuberkulózisnál meglehetősen nagy, az organizációnak igen széles alapokon kell nyugodnia és ami a legfőbb, inkább a megelőzésre kell irányulnia.

Ujvidék tuberkulózis halálozása az 1896—1909. években évente 129, a halálos esetek 17%, 1910—1915 között évente átlag 134, a halálos esetek 15.5%. A háború alatt 1914-ben 120 halálos (14.5%), 1915-ben 153 halálos (17.8%), 1916-ban 133 halálos (18.9%) és fenyegetően veti előre arányát a nagy halálozási szám 1917-re, amikor az első fél év tuberkulózis halottainak száma már 93. Annyi a tuberkulotikus beteg, hogy valamennyit kórházban elkülönböztetni vagy gyógykezelnit teljes képtelenség; ezért a védekezésnek a meglévő betegek lehető elkülönítésén, felvilágosításán és gyógykezelésén kívül legfőképpen arra kell irányulnia, hogy a megbetegedési alkalom csökkentessék a betegségre hajlamos, feltűzött környezetben levők, verszegények, görvlyékyorvosoknak meggedése és ellentárolóvá tétele utján.

Ezt a célt szolgálja a megyei főorvos által felvetett eszme, az erdei iskola, mely alatt természetesen nem oktetlenül kell érdenben létesített iskolára gondolni. Az ujvidéki szülők, akik Kirvecnica és Balaton nélkül el sem tudták képzelni gyermekeik részére a nyarat, a háború alatt fellendült strandfürdő, a homok, a nap és levegő behatása alatt hasonló eredményt értek el gyermekeiknél mint azelőtt. A lebarant, fejlődésnek induló gyermekek meggedőzése jobban, hurutos bántalmak nélkül bírták el az őszi és téli időszakot. A levegőt, napfényt rendszeresen eljutatni a szegényebb néposztály gyermekeinek, a verszegény, görvlyes generációnak, a tüdőbetegek otthona veszélyeztetett ivadéknak

a célja az erdei — vagy mondjuk „verőfényes”-iskolának.

Kell hozzá az ujvidéki szőlőtelepeken egy nagyobb telep, lehetőleg közei a Dunához, ahol egyszerű, de csupa ablak hálótermek, az eső és a nap túlfurro, sugarai ellen védő fedett szim (u. n. Flugdach), a szükséges mellékkejségek (konyha, tanító és személyzet lakása) és egy nagy homokos, fásított játszótér állnak rendelkezésre. Május elejétől — az időjáráshoz képest korábban is, — október végéig kiválasztott gyermekek itt laknak, egész nap a szabadban, éjjel is hálósobájuk ablaka nyitott, ruházatuk könnyű, hogy a napsugár, levegő hozzájuk férhessen, hogy pedig iskolai tanulmányaikban el ne maradjanak, előre megállapított tanrend szerint, de a nyílt, szabad levegőben oktatásban is résztülteben.

Az ujvidéki tüdőbetegegyesítő egyesület örömmel üdvözli a bács-megyei egyesület a kezdeményezését, erre a célra gyűjtött tőkéjéből hozzájárul a kivételhez és nem kételkedik benne, hogy Ujvidék mindig áldozatkész közönsége adományával biztosítani fogja az első védekező lépés megvalósulását. Aki saját gyermekén és saját szervezetén érezhette a napfény és szabad levegő csodás hatását, tegye lehetővé, hogy ez egyszerű, de mindenható gyógyszer a szegények és betegek is élvezhessék, tegye lehetővé, hogy a jövő generáció ne penészvirág hektikája jelölté, de barnapiros, edzett, hasznos polgárrá fejlődjék.

Német esti jelentés.

Berlin, okt. 13.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Wallf-ügynökség jelenti: Flandriában váltakozó erjű tüzérségi tevékenység. Gyalog-sági harcok nem voltak. A többi szárazföldi fronton nem történt jelentős esemény. A hadsereg és a flotta együttes vállalkozásával Ösel szigetén a rigai tengerszoroson megvetették lábukat.

A német-császár Szófiában

Szófia, okt. 13.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A bolgár király Vilmos császárt a hatodik bolgár lovasszer parancsnokává nevezte ki. A német császár Radoszlavov miniszterelnöknek a fekete sasrend nyakkeresztjét, Fedorov tábornoknak, a második hadsereg parancsnokának, a Pour le Merite-rendjelet adományozta.

Krudy Géza becsülete...

A megyei közigazgatási bizottság felfüggesztette állásától.

Még az elmúlt év július havában írtént, hogy az *Ujvidéki Hirlap* hasábján megírtam és vállaltam annak a bizonyítását, hogy Krudy Géza árvászeki ülnök néhai Aranczyk Athanáz szabályi jegyző özvegyétől jogtalanul vagyoni előnyök szerzése céljából 20000 koronát akart kicikarni.

Megírtam és vállaltam annak bizonyítását, hogy Krudy Géza egy olyan kötelezvény aláírására akarta Aranczyknét rábírai, amely a *Krudy Géza árvászeki ülnök védelmére és gondjaira bízott Aranczyk árvák anyagi megkösítésével Aranczyknét olyan vagyoni előnyökhöz akarta juttatni, amely az árvákat és nem az özvegyet illeti meg, tette pedig ezt Krudy Géza azért, mert az özvegynek lígymondó jogtalanul juttatandó összegből akarta a maga számára kikötött 20000 korona összegű jogtalan és erkölcstelen jutalmát fedezni.*

Megírtam, hogy az a köztisztviselő, aki ilyen súlyos és megbocsáthatlan bűnt követ el, egy percig sem kezelheti az árvák pénzét, egy pillanattal sem intézheti az árvák sorsát.

Krudy Géza, miután velem szemben terrorizáló kísérlete csődöt mondott, beírte azzal, hogy 1916. július 2-án megjelent számunkban az 1914. évi XIV. tc. 20. §-ra való hivatkozással *hözvetelje* helyreigazító közleményének megjelenését.

Ebben a nyilatkozatban Krudy Géza nagyhangon bejelentette, hogy ellenem a sajtóper megindítja. A nyilatkozattal egyidejűleg kijelentettem, hogy a cikkem minden betűjét fenntartom és *ketlönök közül csak én nézhetek nyugodtan a beigért sajtóper elé.*

1916. július 19-én tárgyalta a zombori kir. törvényszék azt a rágalmozási pert, amelyet *Krudy dr. Hirmann* Ferenc vármegyei ügyész ellen indított, mert az ugyanezeket a vádakait emelte Krudy ellen. A zombori törvényszék felmentette *Hirmann dr.-t, mert Aranczyk ügyében bizonyítottan látta az ellene emelt súlyos vádakat.*

Ez az ítélet egyáltalán eldöntötte az én sajtóperemet is és Krudy Géza — immár ötéves év múlt azóta — meg sem indította azt. De eldöntötte a zombori ítélet Krudy Géza sorsát is, mely az ő tragédiáját jelentette.

Merem állítani, egész Magyarország egy percig sem maradt volna hivatalosan Krudy Géza, egy pillanattal kezelhette volna tovább az árvák pénzét, csak *Bácsme gyében volt az lehetséges, hogy amikor 1916. július 19-én a leg súlyosabb vádak bizonyultak be ellene és állapították meg bírdílg, ő továbbra is árvák gondozója, védője maradt, azoknak az árváknak, akiknek a pénzével bűnösen garzdálkozott...*

Nem a Krudy Géza személye érdekelt már engem. Krudy személye és ügye után rég pontot tettem. A zombori tárgyalás óta ő megszűnt létezni, — csak *ő Bácsme gyében maradt meg árvászeki ülnöknek.* És ez az, amit ki akarok emelni

és leszögezni kívánok: *Bácsme gyében árvászeki ülnök maradt hatott Krudy Géza.*

Ma délben tárgyalta, ötéves év után, Bácsme gyé közigazgatási bizottsága Krudy Géza fegyelmi ügyét és *végre felfüggesztette állásától, mert amint az indokolás jó késsre megállapítja, vette előreláthatólag hivatalvesztést fog maga után vonni és hivatalban maradása veszélyezteteli az árvászeki ülnöki al-lás tekintélyét.*

Ötven év és az új rendszert kellett, hogy a tisztító fergeget végigsöpörjön a zombori megyeházán.

Mayor József.

Egy tüzerkapitány öngyilkossága.

Bécs, okt. 13.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Lutze Antal, egy begyüttüzéred kapitánya ma délelött lakásán öngyilkosságot követett el. A kapitányt a hadosztálybíróság a múlt héten hat napig tárgyalás után szolgálati hatalommal való visszavétel, csalás és becsületesítés büntette miatt egy évi börtönrre és a tisztikarból való elbocsájtásra ítélte.

Winter szocialista képviselő és társai néhány nap előtt interpellációt nyújtottak be, amely Lutze ügyével foglalkozott. Az interpelláció szerint Lutzet *gyilkosság, gyilkosság kísérlet, csalás és becsületesítés miatt ítéltek el.* Az interpelláló kérdést intézték az iránt, hogy az ítélet miért volt oly enyhe és végre van e hajjva? Winter az interpelláció megokolásában elmondotta, hogy Lutze egy kápiánt, aki állítólag gyáva-ságból egy parancsot nem teljesített, kardjával leszurt, egy tü-zérre, aki az állj kiáltásra nem állt meg azonnal, rálött, sőt megparancsolta, hogy löjje le. Csakugyan egy negyedóra mulva agyon is löttek. Egy harmadik tüzért, aki kissé be volt csúpe, kardjával súlyosan megsebesítette, majd háromszor revolverrel rálött, úgy hogy a katonát agyonlőtte. A csalás büntetést azáltal követte el, hogy a két agyonlőtt katonát a vesztéglajtromba, mint elesetteket szerepeltette.

Védője most egy nyilatkozatot tett közzé, amely szerint Lutze a vádbeli cselekményeket még 1914 őszén, a visszavonuláskor követte el. Két és fél éve folyt ellene a vizsgálát, azallt többször a fronton volt és több kiintéztést szerzett.

Lutze öngyilkossága előtt a következő levelet intézte ügyvéd-jéhez:

Igen tisztelt Doktor ur! Ezen utolsó nyilatkozatomban csak ismételni akarom, hogy mindig a legjobb akaratral és lelkesedéssel cselekedtem a szolgálat érdekében és semmiféle jogtalan cselekedetet tudomásommal nem követtem el. Csak most ismerem fel emberlarsaim kimondott ítéle-tének hárserejét. A jó isten vezéreljen utolsó lépésemmel. U a tanuja jelenlegi lelki depresszió-mnak. Önnek kedves Doktor ur, szives részvétéért leghálásabb köszönetet mond

Lutze.

Véres kardpárbaj Tütelén.

A most különben oly csendes Tütelit egy véres kimenetű kard-párbaj foglalkoztatja. Az egymással szemben állott felek: *Stefan Gyula* titeli polgári iskolai tanár, az *Ujvidéki Hirlap* titeli tudósítója és *Stolits Szilárd*, a titeli királyi járásbíróság telegkönyvvezetője voltak.

A párbaj előzménye az volt, hogy *Stefan Gyula* felesége kis fiával a vonaton utazott és ugyan-azon a vonaton volt *Stolits Szilárd* is, aki Stefanét súlyosan megsér-tette, amiért a megbántott férj lovasias elégtételt kért.

A két fél megbízottai huzamosabb ideig tanácskoztak, de megállapodni nem tudtak, mert *Stolits Szilárd* nem fogadta el azokat a feltételeket, amelyekkel megbízottai megállapították, úgy hogy két megbízottja lényet-len volt visszalépni és helyükbe új megbízottak: dr. Török perlaszi

HIREK.

Wekerle audenciája. Bécsből jelentik: A király Wekerle Sándort ma hosszabb kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a parlament megnyitásával kapcsolatos és folyóügyekről tett jelentést. Wekerle az éjjeli személyvonattal visszautazott Budapestre.

Tisza István Budapesten. Budapestről jelenti tudósítónk: Gróf Tisza István vasárnap reggel fél 9 órakor Budapestre érkezik, a honnan Nagykovácsiba utazik, de a képviselőház tárgyalásainak idejére visszatér Budapestre.

A honvédkerületi parancsnok Ujvidéken. *Czifó Károly* altörő-nagy, budapesti honvédkerületi parancsnok, parancsírásje kísérletében ma reggel a honvédkerületi parancsnokság megvizsgálására Ujvidékre érkezik és ma délután 1/2 órakor Zomborba utazik.

Kitünteteli ujvidéki ügyvéd. A király dr. *Schwarz János* ujvidéki ügyvédnek, I. várt. e-bei tart. főhadnagyának az ellenség-gel szemben víté magatartásáért és kiünő szolgálataiért a *Signum laudis*-t a kardokkal adományozta.

A tizennyolc évesek honvu-lása. Holnap, hétfőn vonulnak be az 5. pótszemlén alkalmasnak talált 97., 98. és 99. évfolyambeliek.

A német nemzeti pártok tömörülése. Bécsből jelenti tudósítónk: Az egykori német nemzeti szövetség pártjai és csoportjai ma értekezletet tartottak és ezek abban a felfogásban állapodtak meg, hogy a német nemzeti párti képviselőknak egységes lakikájait biztosítani kell. E célból egy közös testületet alakítottak, amelynek egyelőre a pártok vezetői lettek a tagjai.

Képkiallítás Ujvidéken. *Radó Sándor*, az előnyesen ismert kép-kereskedő, elsőrangú festők és pedig *Béniáry Burghardt*, *Margittai Thimér*, *Horváth István*, *Jámbor Lajos*, *Pap Sándor*, *Olgay Viktor*, *Károlyi Imre*, *Grünwald Béla*, *Német Gyula* képeiből az Erzsébetben (48 sz. szobában) három napig tartó ki-állítás rendez.

ügyvéd és Megyesi Cézár perlaszi jegyző léptek, míg *Stefan részéről* dr. *Füzy* és dr. *Simon* zászlósk szerepeltek, mint megbízottak.

A hosszúra nyult tárgyalások *kardpárbajban* állapotok meg, amelyet a felek magyar kardokkal, harcértelemesség, nyak- és csukló. bandázssal vívtak meg. A párbaj a titeli mozi termében volt. A felek hevesen csaptak össze, úgy hogy *mindjárt az első összecsapásnál mindkét fél megsértült. Stolits Szilárd az orrán, Stefan a jobb alsó karján kapott éles vágást.* A párbajnál segédkezett dr. *Kirchner* rezsházai és dr. *Szegő* titeli orvosok erre a párbajt beszüntették, noha *Stefan* kijelentette, hogy nem érzí magát harcértelemnek.

Az esetről — amelyről az egész község napok óta már előzetesen tudott — a csendőrség is utólag tudomást szerzett és a feleket fel-jelentette az ujvidéki kir. ügyész-ségnek, amely párbajvétség miatt ellenük az eljárást megindította.

A hatások özvegyei és ár-vának. Ujvidék társadalma, ami egy pillanattal sem volt kétséges, az első kérő szóra imponáló módon rójja le a hála, köszönet adóját hős és víté hatosaink iránt, akiknek özvegy- és árva-alapját tekintélyes adományokkal gyarapították. A gyűjtés első napja már szép eredményeket mutathat fel, persze ez csak a kezdet, a megmozdult társadalom adománya nem fognak elmaradni és Ujvidék újra méltóan veszi ki a részét a háborus kötelességtelejtéséből. Az eddig bejolyt adományok a következők:

Szereb Központi Hírelintézet 200 K, Wachtl Imre 150 K, Dietgen Imre fia, Vig Vilmos, Gerich István, Bachrach Lajos és Miksa, Kohn Gyula József, Pekió Béla, Ipar és Keresk. Rtsaság, Ujvidéki Takarékt. Krausz Ede, Markovits Sz. Dusán 100—100 K, Balogh Desző, Fischer Sándor, Mentath L. Fia, Págor Zsuzséné, Kozma Rezső 50—50 K, Ujvidéki Népbank, Polit Gábor, Dobrotvor 30—30 K, Kovács S., Klein Oszkár, Sztéfanovits L. Fia, dr. Várnay Ernő, Szereb Matia, Puszarevits Milorad, Léwy Adolf, Lukács Zsigmond Steiner Gyula 20—20 K, Hajós Testvérek, dr. Brezovszky Nándor, dr. Gerich Endre, Sztójánovits János, Lútre Rezső, Landsmann Adolf, Krausz Samu, Kapitacsija J. István, Braun Jakab, Pesing Dávid, Szereb Ferenc, Földy Antal, Malcsics Endre, Mayer Henriké 10—10 K.

Interpellációt képező katonái esetek bejelentetők. Bécsből jelentik: A közös hadügy-minisiterium rendeletet adott ki, hogy minden olyan esetről, a mely ráonak, politikai, parlamenti jelentőségétől fogva és amely akár a közös, akár a honvédség kötelekélbe tartozó személyekről szól és előreláthatólag interpelláció tárgyává tehető, akár telefonon, akár táviraton jelen-tendő az illetékes honvédelmi miniszternek. Ezek a jelentések nem szorítkozhatnak az első beje-lentésekre, hanem ki kell terjesz-kedniök a figyelemreméltó fej-leményekre. Különösen sürgősen jelentendő ezek a parlament ülés idején.

Választójogi törvényjavaslat a minisztertanács előtt. Budapesti jelentésként tudósítók: A választójogi minisztérium köréből hivatalosan közlik, hogy az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslat, valamint a kimerítő indoklás teljesen elkészült és készen áll a minisztertanács tagjai között való szótészásra. Mihelyt a miniszterek a tanulmányozással elkészülnek, a javaslat a minisztertanács elé kerül. A kerületek számára és a székhelyének újabb megállapításáról szóló javaslat még nem készült el és így az ennek tartalmáról szóló minden híresztelés csak kombináció.

Az orosz szabadságkölcsön kudarca. Berlinből jelentik a Vossische Zeitungnak: Az orosz szabadságkölcsön jegyzésének határidejét az orosz alkotmánygyűlésig meghosszabbították. Ez a körülmény újabb bizonyítéka a köjesön kudarcának.

Az újvidéki árvízszolgálat bizottság kereskedő tagjai. Az OMKE újvidéki gócpontja szombat este 6 órakor az újvidéki Lloyd helyiségében Kron Károly elnöke mellett igen lényegesen tárgyalást tartott, amelynek egyetlen tárgya az OMKE központjának felhívása folyton megalakítandó árvízszolgálat bizottságok létesítésére volt. Kron Károly elnök — miután a jegyzőkönyv vezetésére Giber Zsigmondot kérte fel — felolvastatta az OMKE-nek az újvidéki gócpontjához intézett levelét, amelyben szakszerű ajánlást ad a bizottságok választására. A kormány ugyanis az áruszóra ellen a 3678 sz. rendelettel a közzétett cikkek forgalomba hozatalánál eddig előfordult visszaélések megelőzésére fontos intézkedéseket léptet eltebe október 15-iki hatállyal. A megjelenik az árvízszolgálat bizottságba Kron Károlyt, Mirosvayevits Kosztát, Gold Bélat, Dietzgen Gábor és Wolf Samut, szakértőként pedig Markovits Sz. Dusán (röfös-ár), Werthelm Henrik (fűszerár), Kohn Gyula József (norbergi árú), Jelenik Vilmos (ruha), Popper Lipót (cérna, pamut), Ernst József (tűzoltóanyag), Bachrach Lajos (fűs), K. Tóth Antal (vasárú), Kovács Béni (fűzélék és gyümölcs), Krausz Edne (bútor) és Balog Dezsőt (ruházai) jelölték.

Október 16-ig nincs szabadság. Nemrég jelentette budapesti munkatársunk, hogy felsőbb katonai intézkedések következtében október 10-ig sem tiszták, sem legénységi állományú egyének nem kaphatnak szabadságot oly helyekre, ahová vasúton kell utazni. Ennek az intézkedésnek az oka a vasutak mai nagy megterhelése volt. Budapesti munkatársunk ma arról értesít, hogy ezt a tilalmat október 15-ig bezárólag kiterjesztették, így tehát az újvidéki katonák nagy számosságára október 16-ig semmiféle szabadságot nem engedélyeznek.

Határozat záróra. Az újvidéki kereskedők minden különösebb megállapodás nélkül, tekintettel az erősen megcsappant forgalomra, már este 6 órakor zárják az üzleteket.

Tudnivalók a burgonyaellátásról. A Burgonyaközvetítő Iroda a gazdaközönység érdekében és az ország közéletének burgonyával való biztosítása céljából vár-

megyénkben kirendeltséget létesített, valamint megszervezte a burgonyaátvevőket is, akik az Országos Közéletmezesi Hivatal ellenőrzése és felügyelete alatt állanak. Ezzel kapcsolatban a következő és a gazdaközöniséget bizonyára érdeklő értesülések kaptuk: Az idei burgonyaellátás a hatóság újjanó önökentes felajánlás alapján történik. Minden gazda tartozik tehát burgonyafeladását a közéleti előjárásánál bejelenteni. Bármily gyenge is az idei termés, a Közéletmezesi Hivatal vezető miniszter — ismervé a gazdaközöniség hazafiasságát — azt hiszi, hogy a burgonyaszükséglet önökentes felajánlás újjanó fedezhető lesz. Ha ugyanis minden gazda holdankint csak öt mázsa burgonyát ajánlana fel, ami még az idei termés mellett is lehetséges, akkor rekvirálás nem következne be. Másrészt azonban a Közéletmezesi Hivatal vezető miniszter szívaldó elhatározása, hogyha az október hó első napjaiban eszközölt bejelentések alapján a közéleti fedezése nem biztosítható, a legerélyesebb rekvirálást fogja elrendelni. Ez a rekvirálás természetesen nemcsak a közéleti gazdagságok jelent újjanó munkát, hanem a gazdaközöniségre nézve súlyos kárt is, mert a rekvirált árúért 20%-al kevesebbet kap a maximális áránál, clesik továbbá a rendelkezésben biztosított kedvezményektől. Ezekkívül is azonban oly szigorú büntető rendelkezések vannak, amelyek mellett igazán indokolatlan lenne, ha bármely termelő nem felel meg annak a várakozásnak, amelyet úgy a saját maga, mint az egész ország érdekében a Közéletmezesi Hivatal vezető miniszter az önökentes felajánlásokhoz írt.

A katonaság és a leszerelés. Rendkívül fontos katonai intézkedést értesít ma telefonon budapesti munkatársunk. A honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy mindazok az 1892—1895 évfolyambeli tényleges állományú katonák, akiket felülvizsgálaton segédszolgálatra alkalmas irnoknak minősítettek, a hadkiegészítő parancsnokságokhoz, a népfőlkélt parancsnokságokhoz és a póttestiek irányított osztagokhoz osztassanak be sürgősen. Ezek a katonák ezeknél a parancsnokságoknál a leszereléssel jár munkát és eljárást tanulják meg. A rendelkezés szerint a beosztás egyelőre három hónapra szól, valószínű azonban, hogy ezt az időt meg fogják hosszabbítani, mert a leszereléssel járó munkálatokat a fiatalabb évfolyambeli katonák ilyen rövid idő alatt meg tanulni nem tudják. Ez az intézkedés az öregebb évfolyambeli katonák között bizonyára nagy megnyugvást kell, mert bizonyos, hogy a leszerelés munkája nem nehezedik majd az öreg katonák vállára, akik a háború után végre visszatérhetnek régi otthonukba.

Szamos női bajnál, főleg oly esetekben, mikor a gyomorban és a bélcsatornában nagyobb fokú bomlási folyamatok mennek végbe, a természetes „Ferenc József” keserűvíz elegendő széklet, szabályszerű emésztést, friss étvágyt ad teremt, melynek következtében az egészszében beálló föltűnő javulás gyakran külsőleg is látható kifejezésre jut.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. Az arany fécán, Vasárnap és héttő este: Lavotta szerelme.

Kedden bemutató előadás: A váratlan vendég, vígjáték.

Szerdán: Legénybucsu, operett.

Csütörtök, péntek és szombat: Csárdaskirályné, nagy operett.

Lavotta szerelme. Ma este Barna Izsó és Vágó Géza regényes operette a Lavotta szerelme ment. Magáról a darabról nem mondhatunk sokat, mert az nagyon szerencsétlenül van megalkotva. De hogy a darab mégis sikert aratott, az főleg a szereplők ambiciózus játékának köszönhető. Deák Kornél, a sugó szerepében ismét beigazolta róla alkotott jó véleményünket. Gömöri László csengő tenója kitűnően érvényesült Csokonay szerepében. Révész Ilonka finoman és kedves egyszerűséggel játszotta meg szerepét. Torma Zsiga Lavottája kifogástalan volt. Szép hangja ebben a szerepben kellőképpen hallott. Szében Margit, Komlós Vilmos, Nádasiné tökéletesítették az est sikerét. (L. N.)

A váratlan vendég. Vajda Ernő nagyszerű új darabját, mely kedves, ötletes és rendkívül mulatságos, kedden este mutatja be a színház a címszerepben Remete Gézával. A váratlan vendég Budapesten a Magyar Színházban aratott nagy sikert és még most is állandóan műsoron van. A kitűnő darabban a társulat majdnem valamennyi tagja hálás szerephez jutott.

Orosz belismerés német sikerekről.

Stockholm, okt. 13. (Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Pétervárról jelentik jéhváltólagosan. A németek az Osel szigetének megszállását régóta előhízegették, amelyet az oroszok örségi szolgálatának gyengesége megkönnyített. Az ellenség partraszállása kétségtelenül rendkívül gyorsan történt. Az ellenség egy-két divíziót vezetett partra. A németek egyáltalán megszállották Dagó szigetét is, e két sziget megszállása által Oroszország elvesztette arakodó pozícióját a rigai öbölben. Az ellenség valószínűleg Hapel irányában új vállalkozást kezd. Ezek az események könnyű hatással lehetnek a segerváladi frontra és valószínűleg a fronton nagy változásokai fog elődézni.

Stockholm, okt. 13.

Pétervárról hivatalosan jelentik: A németek tengeri haderők védelme alatt, mely haderők védelmi legénységünkkel szemben tulerőben voltak, október 12-én az Osel sziget északi részén és a szomszédos pontokon partraszállást kíséreltek meg. Más német haderők Dagó dényugati szélén szállottak partra, Parti útegenket az ellenség nagy hadihajónak tűze elfűmeltotta. Az ellenség vállalkozását a rossz látás kedvezően befolyásolta. Osel sziget helyőrsége felvette a partraszállott csapatokkal a harcot. Minden intézkedést megtettünk, hogy a szigetett visszazerezzük.

Capelle lemondott.

Berlin, okt. 13.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Lokalanzeiger jelentése szerint Capelle benyújtotta lemondását.

APRÓ HIRDETESEK.

Korcsmáros azonnalra kerestetik a volt Hess-féle vendégő (Bersényi Miklós-utca) vezetésére. Bővebbet a kiadóban.

Irodában, üzletben bizalmi vagy irodaiállást állást keres négy polgárit végzett urilány. Cim a kiadóban.

4 polgárit gyors és gépiró iskolát végzett leány irodai állást keres. Cim a kiadóban.

Felhold telep házzal együtt eladó Darányi-telep 29 szám Jójárt szőlő végén. Bővebbet Rákoczi-utca 100. Svrcika Évánál.

Intelligens német kisasszony délutánra nagyobb gyerekekhez felvétetik. Cim a kiadóban.

3—4 asztalos segéd állandó munkára felvétetik. Karbiener T. cegnél Felőti-utca 86.

Üvegkereskedésben kiszolgáló és üveges segéd azonnal felvétetik. Almosino Fülöp Duna-utca 32.

Intelligens nő hávezetőnőnek vagy nevelőnőnek ajánlikozik. Cim a kiadóban.

Sz 616 házzal együtt eladó. Cim Bojtár Mihály Darányi-telep 104.

Többféle használt női és férfi kabát eladó.

Takarítónő kosztal felvétetik. Cim a kiadóban.

Megyelire kerestetik egy uriszoba könyvszekrény, íróasztal, szék az íróasztalhoz és egy kis asztalka; modernség és szép kivitel fontos. Cim a kiadóhivatalban.

Különbejárta szobát azonnalra keresek. Vilányvilágással előnyben. Svrgós ajánlatok a kiadóban adandók le.

Nagyonb mennyiségű makulatúra eladó, az Ujvidéki Hírlapnál.

A tisztviselő telepen modern felszerelésű ház eladó. Cim a kiadóban.

2 jökrában lévő folytonzó kályha eladó! Bővebbet Radónál Andrássy utca 2.

Kisfaludi-utca 11. számú ház szobakéből eladó. Bővebbet ugyanott.

Vasuti hírlap-árusítónőhöz, kisasszony vagy fiú azonnali beletésre kerestetik.

Eladó. Bőrfedeles hintó Ofner Testvérekénél 11. Rákoczi Ferenc-utca 19.

Az Országos Burgonyaközvetítő Iroda

ertesíti a gazdaközöniséget, hogy a vármegye területén kirendeltséget létesített, melynek teendőit Schreiber D. és Fial cég zombori kirendeltsége látja el. A kirendeltség irodája Zomborban Jókai-tér 2. szám alatt van, ahol mindenamatt felvilágosítással szolgál. A kirendeltség telefonszáma: Zombor 26, sörgöncyme: Obkirend Zombor.

**Veszek. vagy becsere-
lek régiaranyat, törött
aranyat, arany pen-
zeket a legmagasabb
árakon !!**

Krausz Samu

órás ékszerész és látszerész Ujvi-
dék, Kossuth Lajos (fő) utca 23.
A nagy villamos órához.

Nincs rongyos harisnya!

Hozza rongyos harisnyáját és ki-
fogástalan fejfel lesz ellátva, hogy
felcipőben is hordhatja és fizet
páronként 1 K 60 fillért.

Minden párhoz egy darab harisnya
adandó javítványra. — Csak
lisztán mosott lesz elfogadva.
Gyűjtőhely Ujvidék, Delbácska és
Szerém-megye részére

HEXNER FRANCISKA
kézimunka üzlet Ujvidék, Kossuth
Lajos-utca 43. szám.

APOLLO

október 12., 13. és 14-én
Péntek szombat vasárnap

A csikós

Szigligeti Ede klaszikus mag-
yar népszínműve 4 felv.

Főszereplők:

Andris, a csikós Várkonyi M.
Rózi, a kedves Lenkeffy Ica
Bálint, Rózi apja Kürti József
Bence Fodor O.
Asztolt gróf Mészáros A.

**Mezőgazdasági és mindenféle iparhoz alkalmas
kocsik eladása.**

Megvettük a katonai kincstártól a forgalomból kivont alább felsorolt kocsikat

165 darab	galliciai
196	országszerte szokásos cseh
64	erős cseh tónkkocsi
69	országszerte szokásos magyar kocsi
216	külömféle alváz
300	erős kerék
20	hintó, omnibus és „Plateau“-kocsikat.

Az itt felsorolt kocsik és alvázak nagyon jól felhasználhatók mező-
gazdasági, ipari és más egyéb célra. A reflektálók a kocsik megtekintésére
és vételére vonatkozólag a lenti címhez forduljanak. A kocsik darabonként
és csoportonként eladók.

MILLA FERENC

Ujvidék Platt-utca 3.

Zöld paprikát

és friss káposztát, minden
mennyiségben és időben, na-
piáron veszünk. Ajánlatokat

Háász és Szentlélek

Osijek I. (Eszék)

cimre kérünk.

TIVOLI

október 14-én
Vasárnap.

Mária grófnő

dráma 3 felvonásban.

**Hogyan lettem
detektív?**

Prof. Nick Fantom legújabb
kalandja 4 felvonásban.

ÉRTESÍTÉS.

Gyönyörű kivitelű modern
képek csakis műtermemben
készülnek a legszebben és leg-
olcsóbban. Rossz és régi kép
után is élethű nagyításokat
készítek.

Szíves pártfogását kérem

Futosevits

fényképez.

Ferenc József tér 2.

(Szerb-Matica épülete)

EXHUMÁLÁS

és elszállításra vonatkozó engedély valamint a mérsékelt fuvar-
engedmény kieszközölésre és keresztülvételre megbízásokat
elvállalt jutányos árban

HUNWALD ZSIGMOND

Hullaszállítási vállalata, II. Rákóczi Ferenc ut 61. szám.

Telefon Interurbán 185. szám.

VESZEK

szőlőoltvány parafadugokat minden
mennyiségben. Mintazott árajánlat-
ok kéretnek. **FRANK ANDOR**
nagykereskedő Budapest, VIII. Jó-
zsef-körút 21.

Dugóhalladékok

minden mennyiségben 100 kgmt
120— koronáért veszek.
Kohn A. Prag, Karolinenthal 496.
Bevásárlók kerestetnek.

Gép- és hengerolaj

gépzsir. karbolineum valamint kőszén kátrány
minden mennyiségben kapható

Komlós Bélánál

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 43. (Örmény-utca bejárat.)
Interurbán telefon: 331. szám.

Hirdetmény.

A futaki uradalom által eddig tartott tejszarnokhelyiség-
nek (Ferenc József-tér) összes belső berendezési tárgyai folyó
évi október hó 15-én, hétfőn délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen
egy tömegben a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Ótutak, 1917. évi október hó 10. én.

CHOTEK REZSŐ GRÓF

uradalmi jószágigazgatósága Ótutak.

Ingtatlanok eladása.

ELADÓ Ada és Mohol községgel szemben Bácskában a Tisza bánati
oldalán, két kilométernyire az Álomástól 690 hold egygyűre tartozó földbirtok.
Az illető földbirtok két pusztára oszlik felszerelve minden modern
melléképítéssel. Az egyik major 413, a másik pedig 277 hold kiterjedésű és
a melléképületek mellett egy-egy lakható kastély áll.

A földbirtok biztos minden áradással szemben s minőség tekintetében
egy Bácskában mint az ország többi legtermékenyebb vidékén a leg-
elsőek között áll.

A föld ára holdonként 3400 de gyors elhatározásnál előnyös árendeg-
mény. A föld egy része parcellázható és jól eladható.

Gyors ajánlatok

Forgalmi Részvénnytársaság

Ujvidék Kossuth L.-u. 37 címére küldendők. Sürgőnycim Forgalom. Telefon 297.

Fizetési feltételek előnyösek, mert egy millió előnyös kölcsönt lehet kapni.

Georgievits M. és Társa

Ujvidék, Trandafil-palota Buzatér és Hán-utca sarok.

Ujjonnan berendezett üzletben
legnagyobb választékban kapha-
tók híres „Riessner“ és „Friedland
gyártmányú“ folytonégo kályhák.

Ugyint a többi szakmába vágó

külömféle cikkek.

